

Jak to je, když mým soudcem je Bůh j+5 19. 5. 2024, svatodušní neděle

Zmlkni před Bohem, duše má, vždyť on mi naději vlévá. Jen on je má skála, má spása, můj nedobytný hrad, v Bohu mám útočiště. (ze Ž 62)

Daniel 1,1-9: *Ve třetím roce kralování Jójakíma, krále judského, přitáhl Nebúkadnesar, babylónský král, k Jeruzalému a oblehl jej. Panovník Hospodin mu vydal do rukou judského krále Jójakíma a část nádob z Božího domu. Nebúkadnesar je dopravil do země Šineáru, do domu svého božstva; nádoby dal dopravit do klenotnice svého boha. Pak rozkázal král Ašpenazovi, vrchnímu nad dvořany, aby přivedl z Izraelců, a to z královského potomstva a ze šlechty, jinochy bez jakékoli vady, pěkného vzhledu, zběhlé ve veškeré moudrosti, kteří si osvojili poznání, rozumějí všemu vědění a jsou schopni stávat v královském paláci a naučit se kaldejskému písemnictví a jazyku. Král pro ně určil každodenní přiděl z královských lahůdek a z vína, které pil při svých hodech, a dal je vychovávat po tři roky. Po jejich uplynutí měli stávat před králem. Z Judejců byli mezi nimi Daniel, Chananjáš, Míšael a Azarjáš. Velitel dvořanů jim změnil jména: Danielovi dal jméno Beltšasar, Chananjášovi Šadrak, Míšaelovi Měšak a Azarjášovi Abed-nego. Ale Daniel si předsevzal, že se neposkvrní královskými lahůdkami a vínem, které pil král při svých hodech. Požádal velitele dvořanů, aby se nemusel poskvrňovat. A Bůh dal Danielovi dojít u velitele dvořanů milosrdenství a slitování.*

Sk 1,6-9: Ti, kteří byli s ním, se ho ptali: „Pane, už v tomto čase chceš obnovit království pro Izrael?“ Řekl jim: „Není vaše věc znát čas a lhůtu, kterou si Otec ponechal ve své moci; ale dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.“ Po těch slovech byl před jejich zraky vzat vzhůru a oblak jim ho zastřel.

I.

Životní okolnosti se někdy zapletou a zauzlují a je těžké je rozmotat, když ten uzel není ve vaší moci. Tomu se nikdo nevyhneme, ale stává se, že to někdy prožíváme všichni jako společný karambol. První část

Bible (Starý zákon) tomu věnuje pozornost: když lid zjistil, že země, kterou obývá, mu nepatří automaticky a navždy, začali proroci zkoumat, proč na nás vlastně dopadlo zlo, které tu teď je. Jako lék předepisovali, ať začneme u sebe, než si začneme stěžovat na někoho jiného. Což se neposlouchá dobře, ale to se stává, že vám někdo předepíše lék a ten vám nechutná. Hlavně aby pomohl.

Věnuje se tomu i nejmladší (nejpozději napsaná) kniha první části Bible. Má nadpis Daniel, což znamená Bůh je můj soudce. Líčí, co v Judsku vyváděl babylonský král Nabuchodonozor, když tam vpadl, ale líčí to z odstupů čtyř století – asi jako kdybychom my dnes vyprávěli o stavovském povstání a bitvě na Bílé hoře. Z takového odstupů nerozeznáme detaily, zato líp vidíme různé souvislosti a můžeme říct, co z toho dnes vidíme jako důležité. To právě činí kniha nazvaná Bůh je můj soudce. Muž toho jména, Daniel, je tam hlavní postavou.

II.

Babylonské vojsko vyplenilo chrám a zničilo, co mohlo. Pak vybírali jinochy bez vady na převýchovu: dostanou nejlepší vzdělání a žít si budou na rozkaz krále jako v bavlnce, samé pohodlí a vybrané lahůdky. Co to udělá s ostatními, kteří ty lahůdky nedostanou, se tu neřeší. Budou závidět? Kdo chce lidi ovládat, snaží se je rozkmotřit a rozdělit, a někteří mu půjdou ochotně na ruku a nerozmluvíte jim to.

Závidět Danielovi není co. Sice žije v přepychu, ale za jakou cenu? A tak on a tři další kluci na královu hru nepřistoupí, nabízený luxus odmítnou a žádají stravu, která se tehdy považovala za podřadnou. Má to háček – jsou stateční a skromní, ale možná na to doplatí někdo jiný: totiž ten, co má dbát, aby se jim vedlo dobře. Nějak se s ním dohodli a dopadlo to dobře. Jenže životní okolnosti se někdy zauzlují a je těžké je rozmotat, když ten uzel není ve vaší moci. S jedním se dohodnete, ale jiní na vás ušijí boudu, aby vás dostali do lví jámy nebo do rozpálené pece. Na pec i na tu jámu v příběhu skutečně dojde, a s nečekaným

výsledkem. Kniha to vypráví pohádkově napínavě a s dobrým koncem. To díky tomu, že je tam Bůh ochránil.

Nedopadne to v životě vždycky tak šťastně. To ti tři v ohnivé peci a čtvrtý ve lví jámě věděli, že je to možná poslední událost jejich života, ale nevzdali se důvěry: jsou situace, ze kterých sám nevyvážnu, jen Bůh mě vysvobodí, bude-li chtít.

III.

Bůh je můj soudce (neboli Daniel) se to celé jmenuje. Nechci, aby mým pánem a soudcem byl někdo jiný než Bůh. Kdo taky? Jen si ty postavy, co tu jsou, prohlédněte blíže: zlosynové kují pikle, protože přetékají záští, a dovedně splétají intriky, aby dosáhli svého. Král jim ochotně naslouchá a vyhlašuje zákony, z nichž mají poddaní zamotanou hlavu – co byla včera vlastizrada, je dnes povinné, co bylo povinné včera, je odteď přísně zakázáno, to vše pod hrozbou trestu smrti.

Lidi museli mít obavu, že jestli byl svět někdy normální, teď už není a z toho jde strach. Ten pocit od těch dob už zakusilo hodně generací, a až z odstupu to vypadá jinak. Daniel zpětně vykresluje krále dobyvatele spíše jako komickou figuru – v jedné kapitole se zblázní natolik, že ho vyženou na pastvu, a vrátí se, až mu dojde, kdo je skutečný Bůh. Tento pohled na události, které prožíváme v každé (tedy i v naší) době, je cenný, protože patří k odpovědi na otázku, proč na nás dopadá zlo, o které jsme nestáli: svět se Bohu nevymkl z rukou, toho se nebojte. Stále se o nás Bůh stará, i když to nedělá přesně podle našich přání a představ (ale nebojte, nevnutí mu své představy ani ti, kdo do lidí pumpují zášť a nenávist a derou se tamtudy nahoru).

Daniel a ti druzí měli šanci na luxus, když budou držet ústa a krok. Rozhodli se na to nepřistoupit. Spolehli se na Boha, nenechali se koupit ani zastrašit – ale jistotu, že to s nimi dobře dopadne, tu neměli. Tu nemáme nikdy. A přece se na Boha spolehli.

IV.

Za Nabuchodonozora přišel Boží lid o své království. „Pane, už teď chceš to naše království obnovit?“ ptali se Ježíše apoštolové a on jim odvětil, že to není jejich starost, nýbrž nebeského Otce. Ptali se, protože počítali s obnovením něčeho, co už tu kdysi bylo, ale Bůh nám nenabízí prostou reprízu minulosti. Boží království přichází jako něco, co my neumíme a co jsme nezažili. Ježíš k tomu před nedávnem řekl, že jsou blahoslavení (či šťastní) ti, kdo jsou teď chudí, hladoví a pronásledováni, neboť jejich jest království nebeské.

Kvůli přicházejícímu Božímu království Ježíš trpěl a byl vzkříšen a vy jste toho svědky a dostanete k tomu svědčení sílu Ducha svatého. Narazíte při tom asi na nesnáze, možná na nebezpečí a nakonec na smrt. V životě nedopadne vždycky všechno šťastně podle našich představ, ale důvěry se kvůli tomu nevzdávejte: jsou situace, ze kterých sám nevyvážnu, jen Bůh mě může vysvobodit, bude-li chtít. Bůh nás vysvobodit chce a vy jste toho svědky.

požehnání

Milost vám a pokoj od toho, který byl, který je a který přichází. Milost vám a pokoj od Ježíše Krista, věrného svědka a vládce králů země. Vždyť on je prvorozený z mrtvých – díky němu jsme zproštěni hříchů a jsme Bohu blíže.

Ať vás tedy Boží pokoj provází na všech životních cestách, po nichž půjdete; nechť se to děje Bohu k slávě a vám i vašim bližním k radosti a k naději.

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého ať je se všemi vámi. Amen.